Τετάρτη 13 Σεπτεμβρίου 2017

P8_TA(2017)0342

Εισαγωγή ζωοτροφών και τροφίμων καταγωγής ή προέλευσης Ιαπωνίας μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/6 της Επιτροπής όσον αφορά τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα που υπόκεινται σε ειδικούς όρους οι οποίοι διέπουν την εισαγωγή ζωοτροφών και τροφίμων καταγωγής ή προέλευσης Ιαπωνίας μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα (D051561/01 — 2017/2837(RSP))

(2018/C 337/09)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/6 της Επιτροπής όσον αφορά τις ζωοτροφές και τα τρόφιμα που υπόκεινται σε ειδικούς όρους οι οποίοι διέπουν την εισαγωγή ζωοτροφών και τροφίμων καταγωγής ή προέλευσης Ιαπωνίας μετά το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα (D051561/01,

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων ([1]), και ειδικότερα το άρθρο 53 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii),

— έχοντας υπόψη τα άρθρα 11 και 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή ([2]),

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 106 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού του,

Γενικές παρατηρήσεις

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/6 ορίζει επί του παρόντος ότι οι αποστολές ορισμένων ειδών διατροφής, όπως μανιτάρια, ψάρια και προϊόντα αλιείας, ρύζι και κουκιά σόγιας, που κατάγονται ή προέρχονται από οποιοδήποτε μέρος της Ιαπωνίας, πρέπει να συνοδεύονται από έγκυρη δήλωση των ιαπωνικών αρχών με την οποία πιστοποιείται ότι τα προϊόντα συμμορφώνονται με τα μέγιστα ισχύοντα επίπεδα μόλυνσης στην Ιαπωνία (άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2)· λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής (το «σχέδιο πρότασης») ορίζει πλέον ότι μόνο ένας περιορισμένος κατάλογος τροφίμων και ζωοτροφών από δώδεκα νομούς, που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ, πρέπει να συνοδεύεται από την εν λόγω δήλωση· λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο πρότασης διαγράφει επίσης ορισμένα είδη τροφίμων και ζωοτροφών από το παράρτημα ΙΙ·

Β. λαμβάνοντας, ομοίως, υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 10 του σχεδίου πρότασης, οι επίσημοι έλεγχοι, δηλαδή οι έλεγχοι εγγράφων σε όλες τις αποστολές και οι τυχαίοι έλεγχοι ταυτότητας και οι τυχαίοι φυσικοί έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένης της εργαστηριακής ανάλυσης για την παρουσία καισίου-134 και καισίου-137, θα απαιτούνται πλέον μόνο για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ· λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο πρότασης διατηρεί χαμηλή συχνότητα ελέγχων κατά την εισαγωγή (αιτιολογική σκέψη 12)·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/6 κατά την πρόταση της Επιτροπής, δεν θα απαιτείται πλέον από τα κράτη μέλη να ενημερώνουν την Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση, μέσω του συστήματος ταχείας ειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, για όλα τα αναλυτικά αποτελέσματα που διαθέτουν·

([1]) ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1.
([2]) ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

Τετάρτη 13 Σεπτεμβρίου 2017

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο πρότασης διατηρεί αμετάβλητο το υφιστάμενο παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/6, όπου καθορίζονται τα μέγιστα επιτρεπόμενα επίπεδα για τις διάφορες κατηγορίες τροφίμων και ζωοτροφών, όπως προβλέπονται στην ιαπωνική νομοθεσία ([1])· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/6 ή με το σχέδιο πρότασης για την τροποποίησή του, δεν απαιτείται επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα μέγιστα επίπεδα για τις κατηγορίες τροφίμων και ζωοτροφών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, είτε με τη μορφή εγγράφων που παρέχονται από τις ιαπωνικές αρχές είτε με τη μορφή ελέγχων και δειγματοληψιών στα σύνορα της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι τα εν λόγω τρόφιμα και οι εν λόγω ζωοτροφές θα συμμορφώνονται με τα μέγιστα επίπεδα ραδιενεργού μόλυνσης·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο πρότασης βασίζεται σε δεδομένα τα οποία παρασχέθηκαν από τις ιαπωνικές αρχές για τα έτη 2014, 2015 και 2016 (περισσότερα από 132 000 δεδομένα για ραδιενέργεια σε ζωοτροφές και τρόφιμα πλην του βοδινού κρέατος, και περισσότερα από 527 000 δεδομένα για ραδιενέργεια σε βοδινό κρέας)· λαμβάνοντας υπόψη ότι, αν και οι αλλαγές στο σχέδιο πρότασης βασίζονται σε λεπτομερή ανάλυση των προαναφερθέντων στοιχείων, στο κείμενο δεν παρέχεται ούτε η εν λόγω ανάλυση ούτε κάποιος σύνδεσμος που οδηγεί στα ανεπεξέργαστα δεδομένα·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, είναι πολύ δύσκολο να εξακριβωθεί εάν τα προτεινόμενα μέτρα είναι επαρκή για να προστατεύσουν την υγεία των πολιτών της Ένωσης·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μολαταύτα, ακόμα και χωρίς την ανάλυση στην οποία βασίστηκε η πρόταση της Επιτροπής, υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να θεωρηθεί ότι η εν λόγω πρόταση θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση της έκθεσης σε τρόφιμα μολυσμένα με ραδιενέργεια, με τον αντίκτυπο στην ανθρώπινη υγεία που συνεπάγεται αυτό·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρόεδρος της Tokyo Electric Power Company (TEPCO) έχει ζητήσει επίσημα άδεια από την ιαπωνική κυβέρνηση να απορριφθούν στον Ειρηνικό Ωκεανό σχεδόν ένα εκατομμύριο τόνοι άκρως ραδιενεργού ύδατος που χρησιμοποιήθηκε για την ψύξη των αντιδραστήρων του σταθμού πυρηνικής ενέργειας οι οποίοι είχαν υποστεί βλάβη· λαμβάνοντας υπόψη ότι, εάν αυτό εγκριθεί, θα μπορούσε να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στα επίπεδα ασφάλειας τροφίμων όσον αφορά τα προϊόντα αλιείας που συγκομίζονται στα ανοικτά των ακτών της Ιαπωνίας·

Ειδικές παρατηρήσεις σχετικά με το παράρτημα ΙΙ

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλοι οι νομοί της Ιαπωνίας που καλύπτονται επί του παρόντος από το παράρτημα ΙΙ (Φουκουσίμα, Μιγιάγκι, Ακίτα, Γιαμαγκάτα, Ναγκάνο, Γκούνμα, Ιμπαράκι, Τοτσίγκι, Τσίμπα, Ιγουάτε, Γιαμανάσι, Σιζουόκα και Νιιγκάτα) έχουν εκτεθεί σε ραδιενεργά κατάλοιπα από το ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα το 2011·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο πρότασης αφαιρεί, χωρίς αιτιολόγηση, από το παράρτημα ΙΙ το ρύζι και τα παράγωγα προϊόντα από τον νομό Φουκουσίμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατ' επέκταση, δεν θα υπάρχει πλέον απαίτηση δειγματοληψίας και ανάλυσης των προϊόντων αυτών κατά την είσοδό τους στην Ένωση ούτε κάποια υποχρέωση των ιαπωνικών αρχών να πιστοποιούν τη συμμόρφωσή τους με τα μέγιστα επίπεδα ραδιενεργού μόλυνσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα από τα προϊόντα που αφαιρούνται από το παράρτημα ΙΙ είναι ρύζι που χρησιμοποιείται σε τροφές οι οποίες προορίζονται για βρέφη και παιδιά ([2])· λαμβάνοντας υπόψη ότι για τις συγκεκριμένες ομάδες, οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευπαθείς στην έκθεση σε ακτινοβολία, κανένα επίπεδο μόλυνσης δεν θα ήταν αποδεκτό· λαμβάνοντας υπόψη ότι, δυνάμει της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών Ιαπωνίας-ΕΕ, οι εξαγωγές ρυζιού από την Ιαπωνία θα μπορούσαν να αυξηθούν· λαμβάνοντας υπόψη ότι, καθώς πρόσφατα ήρθησαν οι διαταγές εκκένωσης, είναι πιθανό να επαναληφθεί η καλλιέργεια του ρυζιού στους μολυσμένους ορυζώνες·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ενώ η αιτιολογική σκέψη 7 του σχεδίου πρότασης αναφέρει πως από το παράρτημα ΙΙ θα αφαιρεθούν μόνο το ρύζι και τα παράγωγα προϊόντα του με προέλευση από τον νομό Φουκουσίμα, το παράρτημα ΙΙ έχει επίσης τροποποιηθεί ώστε να επιτρέπεται πλέον, χωρίς τη διενέργεια ελέγχων, δειγματοληψίας ή ανάλυσης, η εισαγωγή στην Ένωση επτά ειδών ιχθύων (συμπεριλαμβανομένων του ερυθρού τόνου του Ατλαντικού και του Ειρηνικού, καθώς και του σκουμπριού), όπως και καρκινοειδών και μαλακίων, που αλιεύονται ή συλλέγονται στα ύδατα του νομού Φουκουσίμα·

([1]) «Τροφές για βρέφη και μικρά παιδιά», «Γάλα και ποτά με βάση το γάλα», «Μεταλλικό νερό και παρόμοια ποτά, και τσάι παρασκευασμένο από φύλλα που δεν έχουν υποστεί ζύμωση» και «Άλλα τρόφιμα», καθώς και οι ζωοτροφές για βοοειδή, άλογα, χοίρους, πουλερικά και ψάρια.

([2]) Υπαγόμενο στον κωδικό ΣΟ 1901.

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την πρόταση, θα αφαιρεθούν επίσης από το παράρτημα ΙΙ επτά είδη ιχθύων (συμπεριλαμβανομένων του ερυθρού τόνου του Ατλαντικού και του Ειρηνικού, καθώς και του σκουμπριού), καρκινοειδή (όπως αστακοί και γαρίδες) και μαλάκια (όπως κυδώνια και μύδια) από άλλους έξι νομούς, συγκεκριμένα, τους νομούς Μιγιάγκι, Ιγουάτε, Γκούνμα, Ιμπαράκι, Τσίμπα και Τοτσίγκι· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν παρέχεται καμία αιτιολόγηση ή εξήγηση για αυτήν τη χαλάρωση των ελέγχων, καθώς και ότι δεν δίνεται καμία εξήγηση, για παράδειγμα, ως προς τους λόγους για τους οποίους τα είδη αυτά θεωρούνται πλέον αρκετά ασφαλή για εισαγωγή στην Ένωση χωρίς ελέγχους, ενώ άλλα όχι·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την πρόταση, το παράρτημα ΙΙ δεν θα καλύπτει πλέον οποιοδήποτε προϊόν που προέρχεται από τον νομό Ακίτα [επί του παρόντος καλύπτει πέντε προϊόντα από αυτόν τον νομό: μανιτάρια, Aralia, βλαστούς μπαμπού, ιαπωνική βασιλική φτέρη, κοσιαμπούρα (βρώσιμο άγριο φυτό) και όλα τα παράγωγα προϊόντα τους]· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν παρέχεται καμία αιτιολόγηση ή εξήγηση για αυτήν τη χαλάρωση των ελέγχων·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το παράρτημα ΙΙ δεν θα καλύπτει πλέον την Aralia, το μπαμπού και την ιαπωνική βασιλική φτέρη με προέλευση από τον νομό Γιαμαγκάτα· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν παρέχεται καμία αιτιολόγηση ή εξήγηση για αυτήν τη χαλάρωση των ελέγχων·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το παράρτημα ΙΙ δεν θα καλύπτει πλέον την ιαπωνική βασιλική φτέρη, τη φτέρη και τη φτέρη τη στρουθοκάμηλο με προέλευση από τους πέντε νομούς Ιγουάτε, Γκούνμα, Ιμπαράκι, Τσίμπα και Τοτσίγκι· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν παρέχεται καμία αιτιολόγηση ή εξήγηση για αυτήν τη χαλάρωση των ελέγχων·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μόνη προσθήκη στο παράρτημα ΙΙ είναι «ιχθύες και αλιευτικά προϊόντα» από τον νομό Ναγκάνο· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν παρέχεται καμία αιτιολόγηση για τη συγκεκριμένη εφαρμογή αυστηρότερων ελέγχων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συστηματικοί έλεγχοι καταργήθηκαν για αυτόν τον νομό τον Δεκέμβριο του 2011· λαμβάνοντας υπόψη ότι τον Μάρτιο του 2014 ορισμένα βρώσιμα άγρια φυτά προστέθηκαν εκ νέου στο παράρτημα ΙΙ·

Ειδικές παρατηρήσεις σχετικά με το παράρτημα Ι

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο πρότασης διατηρεί αμετάβλητο το υφιστάμενο παράρτημα Ι του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/6, όπου καθορίζονται τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια που προβλέπονται από την ιαπωνική νομοθεσία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τα ανώτατα όρια για τις κατηγορίες τροφίμων και ζωοτροφών στο παράρτημα Ι δεν απαιτείται δυνάμει του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/6 ή του σχεδίου πρότασης για την τροποποίησή του, είτε υπό τη μορφή τεκμηρίωσης που παρέχεται από τις ιαπωνικές αρχές είτε υπό τη μορφή ελέγχων και δειγματοληψίας στα σύνορα της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, συνεπώς, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι τα εν λόγω τρόφιμα και οι ζωοτροφές δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια ραδιενέργειας·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από την 1η Απριλίου 2012, τα ανώτατα όρια που ισχύουν στην Ιαπωνία και, ως εκ τούτου, αυτά που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, δεν έχουν αναθεωρηθεί προς τα κάτω· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εν λόγω όρια θα πρέπει να μειωθούν, ιδίως όσον αφορά τα τρόφιμα που προορίζονται για ευπαθείς ομάδες, όπως το γάλα και οι νηπιακές και βρεφικές τροφές·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, έξι χρόνια μετά την καταστροφή, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν η Ένωση θα πρέπει να επιτρέπει να εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα (ακόμη και σε θεωρητικό επίπεδο, δεδομένου ότι δεν υπάρχει νομική υποχρέωση για ελέγχους στα σύνορα της Ένωσης) προϊόντα με τα ακόλουθα μέγιστα επίπεδα καισίου-134 και καισίου-137: 50 Bq/kg για τρόφιμα τα οποία προορίζονται για βρέφη και νήπια (όπως παρασκευάσματα για βρέφη, παρασκευάσματα δεύτερης βρεφικής ηλικίας και βρεφικές τροφές), καθώς και για γάλα και ροφήματα με βάση το γάλα, 10 Bq/kg για μεταλλικό νερό, παρόμοια ροφήματα και τσάι παρασκευασμένο από φύλλα που δεν έχουν υποστεί ζύμωση, και 100 Bq/kg για όλα τα άλλα τρόφιμα·

1. εκτιμά ότι το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής υπερβαίνει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002·

2. θεωρεί ότι το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης υπό την έννοια ότι δεν είναι συμβατό με τον σκοπό και τις γενικές αρχές του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002, δηλαδή την παροχή ερείσματος για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης ζωής και υγείας, της υγείας και της καλής διαβίωσης των ζώων, του περιβάλλοντος και των συμφερόντων των καταναλωτών·

3. ζητεί από την Επιτροπή να αποσύρει το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού και να υποβάλει νέο σχέδιο στην επιτροπή έως το τέλος του 2017 το αργότερο·

Τετάρτη 13 Σεπτεμβρίου 2017

4. καλεί την Επιτροπή, κατά την κατάρτιση της νέας της πρότασης, να προβεί στις εξής ενέργειες, μεταξύ άλλων:

— να διασφαλίσει ότι όλα τα τρόφιμα και οι ζωοτροφές που εισάγονται από την Ιαπωνία στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των κατηγοριών οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, υπόκεινται σε ελέγχους και εξακριβώσεις·

— να αναθεωρήσει προς τα κάτω τα μέγιστα όρια στο παράρτημα Ι· και

— να λάβει υπόψη την πρόσφατη άρση των διαταγών εκκένωσης στους πληγέντες νομούς και να διασφαλίσει ότι δεν υπάρχει αντίστοιχος αρνητικός αντίκτυπος στα επίπεδα ραδιενέργειας των τροφίμων και των ζωοτροφών που εισάγονται στην Ένωση·

5. ζητεί από την Επιτροπή, εν αναμονή της νέας πρότασης, να θεσπίσει μέτρα έκτακτης ανάγκης, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 53 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002, για να διασφαλιστούν τα υψηλότερα δυνατά επίπεδα προστασίας της ανθρώπινης υγείας·

6. καλεί την Επιτροπή να δημοσιοποιήσει αμέσως, μεταξύ άλλων και στο σύστημα ταχείας προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές της Ένωσης, την ανάλυση στην οποία βασίζεται το σχέδιο πρότασης, καθώς και λεπτομέρειες σχετικά με το σύστημα ελέγχου που έχει καθιερωθεί από τις ιαπωνικές αρχές, με αιτιολόγηση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητάς του·

7. ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει επικαιροποιημένη ανασκόπηση της κατάστασης κινδύνου από ραδιενεργή ακτινοβολία στην Ιαπωνία από το 2011, καθώς και διεξοδικές ετήσιες επισκοπήσεις για την περίοδο 2011-2017 των ραδιενεργών υλικών που εκλύθηκαν τόσο στην ατμόσφαιρα όσο και στον Ειρηνικό Ωκεανό από τον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα, ώστε να μπορεί να διεξαχθεί ενδελεχής ανάλυση όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων·

8. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.